

آشنایی با کشورهای که بزرگترین صادر کنندگان نخبه هستند

آیا سیاست‌های جذب نخبگان جواب می‌دهد؟

سألهاست کشورهای در حال توسعه یا به صورت هدفمند و یا به شکل کنترل نشده دانشجویان و نخبگان خود را به کشورهای پیشرفته می‌فرستند.

به گزارش خبرآنلاین، گاه این مهاجران به دلایل نقایص در سیستم‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی صورت مرضی به خود می‌گیرند و به صورت معضل اجتماعی در می‌آید. و گاه با سیاست‌های صحیح جذب نخبه به فرصت تبدیل می‌شود نظیر آنچه هند در مورد صنعت فن آوری اطلاعات و نرم افزار اتفاق افتاد.

متأسفانه ایران از نظر مهاجرت‌های بی‌رویه نخبگان در صدر کشورهای جهان قرار دارد، حدود ۲۵ درصد از کل ایرانیان تحصیلکرده هم اکنون در کشورهای توسعه یافته زندگی می‌کنند.

طبق آمار صندوق بین‌المللی پول، سالانه بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ هزار نفر از ایرانیان تحصیلکرده برای خروج از ایران اقدام می‌کنند و ایران از این نظر در بین ۹۱ کشور در حال توسعه و توسعه نیافته جهان مقام اول را از آن خود کرده‌است. این معادل خروج ۱۵۰ میلیارد دلار سرمایه سالانه از ایران است.

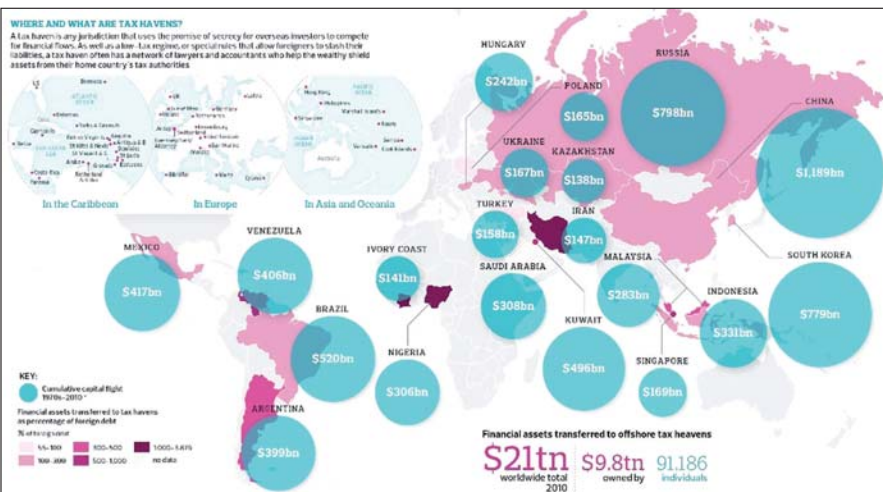
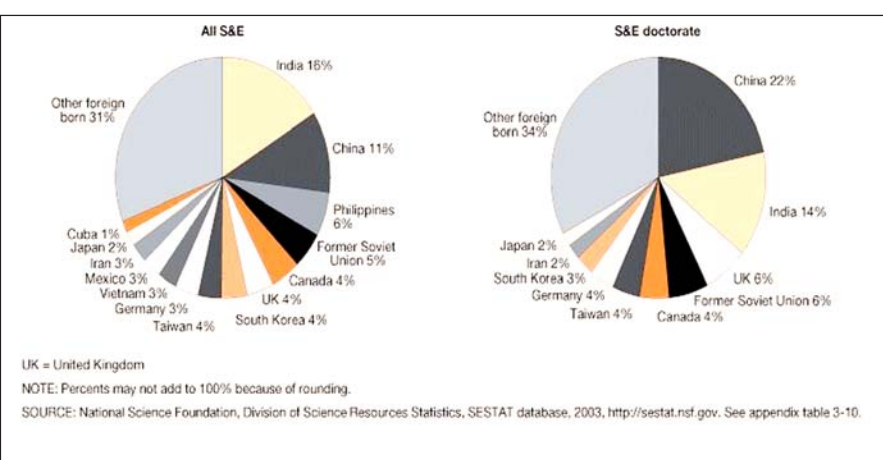
در دولت گذشته نام فرار مغزها به مهاجرت نخبگان تغییر یافت اما شرایط با این تغییر نام نه تنها که بهتر نشد بلکه شدت هم گرفت در سال ۱۳۸۸ وزارت علوم ایران اعلام کرد از ابتدای انقلاب، از میان ۱۲ هزار دانشجویی که با هزینه دولت به کشورهای مختلف رفتند ۴۰۰ نفر باز نگشته‌اند و همچنین ۶۰ هزار دانشجوی ایرانی خارج از ایران تحصیل می‌کنند. طبق آمارهای رسمی نسبت خروج فارغ التحصیلان از ایران به تعداد کل این افراد، ۱۵ درصد است.

همچنین بنیاد ملی نخبگان ایران اعلام کرد که ۳۰۸ نفر از دارندگان مدال المپیاد و ۳۵۰ نفر از برترین‌های آزمون سراسری از سال ۸۲ تا ۸۶ به خارج مهاجرت کرده‌اند.

طبق گزارش صندوق بین‌المللی پول هم اکنون بیش از ۲۵۰ هزار مهندس و پزشک ایرانی و بیش از ۱۷۰ هزار ایرانی با تحصیلات عالیه در آمریکا زندگی می‌کنند و طبق آمار رسمی اداره گذرنامه، در سال ۸۷ روزانه ۱۵ کارشناس ارشد، ۲ دانه دکتری و سالانه ۵۴۷ نفر لیسانس از کشور مهاجرت کردند. گزارش صندوق بین‌المللی پول در ادامه افزوده‌است که بیش از ۱۵ درصد سرمایه‌های انسانی ایران به آمریکا و بیست و پنج درصد آن به کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی اروپا مهاجرت می‌کنند.

بنابر آمار رسمی در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۵۰ هزار دانشجوی تقاضای خروج از کشور را کرده‌اند که بیش‌ترشان دانشجوی دوره دکتری بودند. خروج این شمار از دانشجویان معادل ۱۵۰ میلیارد دلار خسارت به ایران وارد می‌کند. همچنین ۶۴ درصد دانش‌آموزان ایرانی مدال‌آور المپیاد طی ۱۴ سال گذشته از ایران مهاجرت کرده‌اند.

در بین کشورهای نخبه فرست به کشورهای پیشرفته ایران تنها نیست گرچه ممکن است از لحاظ درصدی ایران را پیشگام این قضیه بنامیم اما دیگر کشورها از لحاظ ارسال نفری دانشجو به کشورهای پیشرفته بالاتر از ایران هستند در این زمینه چین و هند و کره جنوبی

جدول زیر نشان‌دهنده تعداد دانشجویان خارجی در آمریکا در سال ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ است؛

رتبه	کشور	تعداد دانشجویان ۲۰۱۱	درصد رشد نسبت به ۲۰۱۰
۱	چین	۱۵۷۵۵۸	۲۳/۳
۲	هند	۱۰۳۸۹۵	۱-
۳	کره جنوبی	۷۳۳۵۱	۱/۷
۴	کانادا	۲۷۵۴۶	۲/۱-
۵	تایوان	۲۴۸۱۸	۷-
۶	عربستان	۲۲۷۰۴	۴۳/۶
۲۲	ایران	۵۶۲۶	۱۸/۹

است با اجرای برنامه‌هایی چون بورس بانک‌سه وزارت علوم با پروژه یکصد نابغه آکادمی ملی علوم، بیش از چهار هزار نفر از نوابغ چینی را به این کشور بازگرداند.

برای هر یک از این افراد و شانس سرپرستی یک گروه تحقیقاتی، مزایایی نیستند که بتوان به راحتی از کنارشان گذشت.

از سال ۱۹۹۴ تاکنون، دولت چین توانسته

فراهم می‌آورد. اما وجود طرح‌های مختلف اقتصادی، اعطای درجات بالای علمی به دانشمندان، تخصیص بودجه تحقیقاتی ۲۹۰ هزار دلاری

به‌رغم این که دانشگاه‌های غربی اجازه می‌دهند اعضای هیات علمی آنها ضمن حفظ کرسی استادی خود در دانشگاه‌های اروپایی، به‌صورت پاره‌وقت در کشور خود نیز به تدریس و آموزش بپردازند، ولی هم‌چنان بازگشت به چین با مخاطراتی همراه است. میزان دست‌مزد در چین پایین است و علاوه بر آن، عدم وجود آزادی بیان و خطر مداخلات سیاسی، شرایط نگران‌کننده‌ای را برای مهاجران